

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa B. S.
przeciwko G. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 29 listopada 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od B.S. na rzecz G. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki B.S. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 listopada 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia SN z dnia: 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; 15 kwietnia 2021 r., I CSK 43/21; 25 sierpnia 2021 r., II CSK 216/21). Wskazano m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wskazując na jej oczywistą zasadność.

W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jego rozpoznanie nie ma charakteru postępowania w ramach trzeciej instancji. Służy realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań Sądu Najwyższego, wśród których pozostają przede wszystkim nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1904) jego obowiązki obejmują zapewnienie jednolitości orzecznictwa i rozstrzyganie

zagadnień prawnych. Tym właśnie celom wypada podporządkować także rozstrzygnięcie skarg kasacyjnych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance oznacza, że – zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze – skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Innymi słowy, skoro przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienia SN z dnia: 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20; 25 sierpnia 2021 r., II CSK 155/21).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, aby była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. W skardze kasacyjnej nie przedstawiono tak rozumianego uzasadnienia „oczywistości” skargi ani wywodu prawnego w tym zakresie. Zgodzić się należy, że uzasadnienie Sądu Okręgowego nie powinno wyglądać w ten sposób, albowiem do transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia odpowiednio stosuje się przepisy o pisemnym uzasadnieniu wyroku (art. 331¹ § 3 k.p.c.), a więc powinno ono spełniać wymogi określone w art. 327¹ k.p.c., w szczególności wynikające z jego § 1, co jest istotne, gdyż strony powinny znać dokładne przyczyny, dla których sąd wydał rozstrzygnięcie o określonej treści, co ma znaczenie procesowe, ale wpływa również na zaufanie obywateli do organów państwa. W innej sprawie zarzut naruszenia art. 327¹ w zw. z art. 331¹ § 3 k.p.c. mógłby zatem być zasadny, stanowiąc o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, ale nie w tym przypadku.

Zgodnie bowiem z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. zarzut naruszenia przepisów postępowania tylko wtedy jest skuteczny, kiedy to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, co z reguły nie jest możliwe w przypadku błędów uzasadnienia wyroku, które jest sporządzane już po wydaniu orzeczenia, a więc jego wadliwe sporządzenie nie może mieć wpływu na treść orzeczenia. Jedynie w przypadku takich uchybień w sporządzeniu uzasadnienia wyroku, które uniemożliwiają sądowi wyższej instancji kontrolę, czy prawo materialne i procesowe zostały prawidłowo zastosowane, zarzut naruszenia omawianego przepisu może okazać się skuteczny (zob. np. wyroki SN z dnia: 21 grudnia 2000 r., IV CKN 216/00; 28 lutego 2006 r., III CSK 149/05; 4 października 2012 r., I CSK 632/11).

Taka sytuacja nie występuje jednak w rozpoznawanej sprawie, gdyż ostatecznie znane są przyczyny, dla których Sąd Okręgowy oddalił apelację powódki, a konkretnie była to jedna podstawowa przyczyna, a mianowicie niedochowanie przez nią terminu zawitego z art. 841 § 3 k.p.c. Co istotne, we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ta kwestia nie została poruszona, a co więcej, zarzut dotyczący naruszenia art. 841 k.p.c. został nieprawidłowo skonstruowany, gdyż nie wskazano, o który paragraf tego artykułu chodzi skarżące, przy czym uzasadnienie tego zarzutu nie dotyczy w ogóle terminu wynikającego z jego § 3. Już tylko z tej przyczyny nie można mówić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Ponadto, z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika, aby stanowisko Sądu Okręgowego było sprzeczne z reprezentowanym przez Sąd Najwyższy, zgodnie z którym wskazany w art. 841 § 3 k.p.c. miesięczny termin, w którym osoba trzecia może skorzystać z uprawnienia zmierzającego do ochrony prawa naruszonego w wyniku skierowania do niego egzekucji, ma charakter materialny, a nie procesowy, i nie podlega przywróceniu. Ten termin do wniesienia powództwa rozpoczyna bieg od dnia, w którym osoba trzecia dowiedziała się o zajęciu w wyniku skierowania do danego przedmiotu egzekucji z naruszeniem jej prawa, przy czym chodzi tu o faktyczne powzięcie wiadomości o zajęciu, a nie dzień, w którym mogła dowiedzieć się o zajęciu (zob. wyroki SN z dnia: 24 listopada 2010 r., II CSK 274/10; 29 września 2017 r., V CSK 2/17, OSP 2018 nr 10, poz. 99). Z wiążącego Sąd Najwyższy stanu faktycznego, ustalonego przez Sądy *meriti*,

wynika, że z pism kierowanych przez powódkę do wierzyciela z dnia 16 lutego i 12 marca 2015 r. oraz z treści złożonego przez nią zażalenia z dnia 12 sierpnia 2015 r., już w dacie złożenia tych pism powódka miała wiedzę o naruszeniu jej praw przez zajęcie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym.

Skarżąca wprost powołała się na naruszenie art. 233 k.p.c. (nota bene nie powołała również w tym przypadku właściwego paragrafu; jedynie można przypuszczać, że chodzi o jego § 1), jako podstawę „oczywistości” zasadności skargi kasacyjnej, co jest oczywiście niedopuszczalne. Jak wskazano powyżej, wszelkie zarzuty w skardze kasacyjnej dotyczące oceny materiału dowodowego nie miały jakichkolwiek podstaw prawnych.

Reasumując, w przedmiotowej skardze kasacyjnej nie powołano takich argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w Sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Przedstawiony przez skarżącą wywód stanowi w przeważającym zakresie polemikę z oceną dowodów dokonaną przez Sąd Okręgowy (a wcześniej Sąd Rejonowy) i odzwierciedla stanowisko skarżącej w sprawie, nie zaś rzeczywiste naruszenia prawa o postaci na tyle rażącej, że aż prowadzące do oczywistej zasadności skargi, prowadzące do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Nie każde bowiem naruszenie określonego przepisu (nawet oczywiste) prowadzi do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny (zob. np. postanowienia SN z dnia: 15 lutego 2012 r., I PK 154/11; 20 lutego 2014 r., III SK 62/13).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października

2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).